

DÜNDEN BUGÜNE

Uzun ince bir yolda 35 yıllık yürüyüş

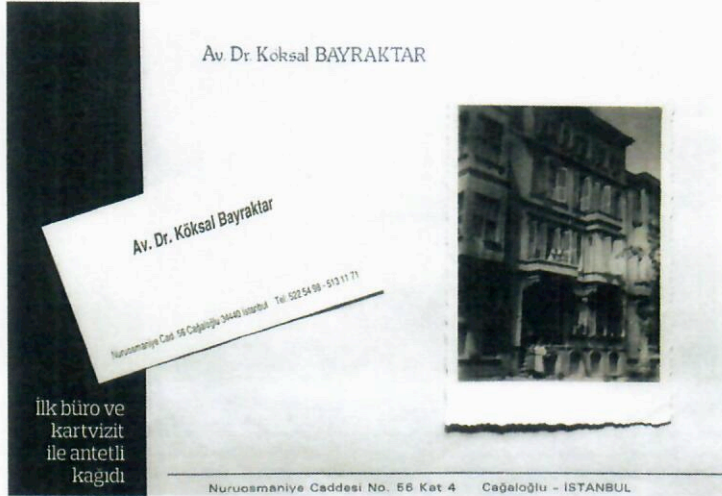
1 970'li yılların sonlarına doğruydum. Genç bir öğretim üyesi olarak İstanbul Hukuk Fakültesi'nde derslere girip çıkarken hep bir karamsarlık ve eziklik içinde oluyordum. Fakültede ders verilen anfiyi ikiye bölen merdivenlerin yanlarında silahlı askerler bir dizi halinde oturuyor, sağ gövdesteki öğrenciler anfinin sağında, karşı gövdestekiler ise diğer tarafta bulunuyor, öğrencilerin karşı çıktığı bir görüş kırsıde anlatıldığında hemen tepkiler yükseliyordu. Bazen, bir öğrenci soru sorduğunda ya da bir görüşü savduğunda hemen diğerlerinin şiddeti ile karşılaşıyordu. Ders aralarında sağ ve solcu öğrenciler birlikte aynı koridorda dolaşmıyor, bir grup koridora çıktığında diğer grup sınıfta kalıyordu. Öğretim içler acısı idi.

Ya sınavlar? Fakülte dekanı İlhan Akın Bey, Üniversitenin Beyazıt Kapısında sabah yediden itibaren, yanında asistanlar ve idare memurları ile adeta nöbet tutup, sınava girecek öğrencilerin kimlik kartlarını öğrenci karnelerini kontrol ederek, Üniversite bahçesine geçmelerine müsaade ediyor ve öğrenciler bu koşullarda sınavlara girebiliyordu.

Bu önlemlere rağmen Fakülte zaman zaman işgal ediliyor, Üniversite kapatılıyor, her gün bir yürüyüş, gösteri, çatışma oluyor, Türkiye'nin kurtulma ve kurtarılmaya projelerinin ilk deneyleri Üniversitede gerçekleştirilmeye çalışılıyor.

Verilemeyen, dinlenemeyen dersler, içine girilemeyen anfiler, yapılamayan sınavlar, yarılan öğrenciler ve hayatlarını kaybeden gençler.... Bu ortamda benim yerim nerede idi?

Doçentlik tezimi hazırlamış, sınavdan geçmiş, kitabım basılmış, hayli genç bir yaşta, otuzdördümdü Doçent olmuştum. Ama Üniversite hayatım bir karamsarlık ve yılgınlık içinde geçiyordu. Fakülte kütüphanelerine kitap alınmıyor, yabancı bilimsel dergilere abone

Av. Dr. Köksal BAYRAKTAR

İlk büro ve kartvizit ile antetli kağıdı

Nuruosmaniye Caddesi No. 56 Kat 4 Çeşmeoğlu - İSTANBUL

olunamıyor ve yazdığım bilimsel makaleler, hatta gazete, dergi yazılarına karşı hiçbir etki ve tepki almıyordum. Fakülte dergisinin yayını seyrekleşmiş, yayınlar artık yapılamaz olmuştu.

Her şeye rağmen çalışmak ve bir şeyler yazmak, Profesörlüğe hazırlanmak gerekiyordu. İstanbul'da ve Anadolu'daki bazı üniversitelerde yapılan toplantılara, panellere, sempozyumlara katılıyor, tebliğler sunuyordum. Ancak bunların çok önemli olmadığını yeni bilgiler üretmediğimi, verimli olmadığını hep biliyordum ya da böyle hissediyordum.

Öğretim üyeliğinin önemli bir kazanımı uygulama ile, özellikle Adliye ile olan ilişkilerim yönünde olmuştu : Birlikçilikler.... Her geçen gün, ay ve yıl gelen birlikçilik dosyalarının sayısı daha da fazlalaşıyordu. Her dosya, hukuki sorunları ve özgürlüklerle çatışan nitelikleri ile görevin daha da ağırlaşmasını sonuçlandırıyor, ayrıca TCK,

141, 142, 159, 163, 311 ve 312. maddelerle ilgili birlikçilikler önemli eleştirilerle karşılanıyordu. Örtülü tehditler iç dünyamda önemli bunalmalar yaratıyordu.

Ne yapmalıydım?

Fakültede bazı arkadaşların uygulamaya yönelmesi, derslerin giderek daha kargaşaya sürüklenmesi, birlikçiliklerin tartışmalar, eleştiriler yaratması, içimdeki sorunun hep çözülmesini gerektiriyordu.

Bir yandan Üniversiteye girme yönündeki yirmi yaşından beri peşinden koştuğum ve bir kısmı gerçekleşmiş hayallerim ve diğer yandan içinde yaşadığım gerçek, hangisini tercih etmeliydim?

Tam bu sırada, babamın Çağaloğlu'ndaki İş Hanı'nda bir kat boşalmıştı. Uzun tereddütlerden sonra bu katı bir büro haline getirmeye karar verdim : Avukatlık yapacaktım. Hiç bilmediğim bir alanda, hiç çevrem olmadan, dışarıda hiçbir bağlantım ve işim olmadan avukatlık yapacaktım.

Bu amaçla evimdeki kitaplığımı, çalışma masamı, kutsal daktilomu, her şeyimi Çağaloğlu'na taşıdım: Artık evimin ve Fakültemin dışında üçüncü bir adresim vardı : Nuruosmaniye Cad. No. 56, Kat 4, Çağaloğlu. Büroyu kurabilmek için kat yeniden el-

den geçti, ihtiyaçlar sağlandı, kış için eski öğrenciliğimdiki odamın Veziv gaz sobası getirildi, yer halsünü şimdi rahmetle andığım bir Galatasaraylı kardeşim, Erdoğan, armağan etti, telesekreter alındı.... Acaba başabilir miyim..... Avukatlık yapabilir miyim?

Bu zor günlerimde manen iki destekle karşılaştım. İlki Ali Rıza Dizdar.... Fakültede, 68 olaylarından ve İtalyanca kurslarından tanıdığım, bu giderek yıldızı parlayan genç avukata, uygulamamın, pratiğinin ne olduğunu sordumda, beni çok yüreklendirmişti. Ama Pertev ağabeyi hiç unutamam, nurlar içinde yatсын. "Senin, bu topluma, ben avukat olarak hizmet vermeye başlıyorum demen yeter... göreceksin ve çok ilerleyeceksin", demişti.... Unutmak mümkün mü?

Baro'ya müracaat edildi, ruhsat alındı ve aşağıda fotoğrafı görülen genç avukatlığa adım attı....

Her sabah vapurla geçiş, Tahtakale dolmuşu, Fakülte, kargaşa, ünlü Ceza Hukuku Enstitüsü, bir yığın dedikodu, çekıştirme, her şeye rağmen çalışmak, derslere giriş, çıkış, Kapalıca'ya Çeşmeoğlu'na büroya geçiş; sobayı yakar, biraz ısınır, kitapları karıştırır, sağa sola telefon eder, tabii pek çok defa sevgili Zülal'i arar, akşam olur, vapura biner, Moda'ya eve giderdim. Gelen giden olmazdı, kapıyı çalan da yoktu. Dava rüyaları, Adliye'deki kalabalıkların beni bekleyişini.... Hiçbir yoruntu bunların.... Bir ortamdan ayrılarak ayrı bir dünya kurmak istemişim ama ilk adımlar çok başarısızdı....

Bu sıralarda, tam gündem ayrılıp yarım gün çalışma düzenine geçmiş ve maddi zorluklar içine de girmiştim.

Bu iyice kararın günlerimde, bir ışığı, Üniversite içinden o güne kadar bana pek yakın olmayan bir hoca yaktı: Prof. Dr. Selim Kaneti. Fakültedeki derslerimin yanı sıra Adalet Meslek Yüksek Okulu'na da gidiyordum. Bir gün, ders arasında, öğretim üyeleri odasında Selim Bey, sibernetikten söz etti, hiç bilmediğim bir alan, dünyanın geleceği gibi.... Selim Bey'i dinlerken konu daha sonra genişleyip hukuka, üniversiteye, tabii fakülteye geldi.... Ne olacak halimiz? Selim Bey bu arada avukatlık yapıp yapmadığını sordu. Yaptığımı söyledim...., onbeş gün kadar sonra telefonda beni arayan Selim Bey'di ve bir kişinin beni arayacağını söylüyordu....

Baro'ya başvurduğum fotoğraf

Gayrettepe'ye yerleşmenin sevinci

Sükrü'yi unutmak mümkün mü?

Avukatlığın tılsımı dünyasına girişim böyle oldu.... Simdi büromda. Selim Bey'in, onulmaz hastalığının sıkıntıları içindeki fotoğrafı hep durur ve ben onu hep minnetle anarım.

Tek tek başlayan davalar yavaş yavaş ilerlerken bir telefon hayatımı değiştirdi. Telefondaki kişi Prof. Dr. Cetin Özek'ti. Öğrenciliğimden beri hep sevdiğim, saydığım, düşüncelerini izlediğim, gıpta ile yasantsısını takip ettiğim, onun gibi yazmak istediğim kişi... Telefonda bana Milliyet'ten ayrılmak istediğini, zaten pek de dava olmadığını, bunu kabul edebilip edemeyeceğimi soruyordu. "Büron Gazetesinin hemen karşısında, gel al bunu, Sehnaz ve Nurcan'la ne güzel yaparsınız, onlar basın davalarına alışıktır", diyordu. Mahut tereddütlerime rağmen kabul ettim. Yegenim Nurcan'la ve Sehnaz Hanım'la Milliyet'in işlerini yükledik.

Avukatlıkta ilk aylarda yaşadığım yalnız ve sıkıntılı günler, alınan davalarla geride kalmış. Milliyet'in vekaleti ile tekil avukatlıktan cogul avukatlığa geçmiş, kurumsallaşmıştık.... Bayraktar Hukuk Bürosu böyle doğdu....

Milliyet, bu nedenle, hayatımdaki dönüm noktalarından biridir. Üniversitedeki çalışma sistemini ve azmimi gazete davalarına uygulamaya başlamıştım. Sehnaz Hanım ve Nurcan daha çok hukuk, tazminat davalarına giriyor, ben de ceza davalarının hemen her duruşmasında hazır bulunuyordum. Davalardan önce aramızda hep tartışıyor, yoğun şekilde hazırlıklar yapıyor, sonra dilekceler yazıyor ve dilekceleri okuyup,

eklemeler, çıkarmalar, düzeltmeler yaptık-tan sonra Mahkemelere veriyorduk. Tam bir "hummali" çalışma içinde idik. İstanbul İkinci Asliye Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmalarımızı, Hakimler ve Savcılarla yaptığımız mücadeleleri unutmak mümkün değildir, her bir mücadele tam bir savaş şeklinde geçiyordu. Tabiidir ki, bu hukuk mücadelelerinin devam etmesini gönülden istiyordum, ancak gazete ile yaptığımız anlaşmanın süresi hep bir yıldır ve sözleşmemiz yılbaşlarında yenileniyordu. Seksenli yıllarda yıl başlarına doğru hep önemli sorunlar çıktı.... Meydan Gazetesi bir meydan savaşı getirmişti; ertesi yıllarda Sabah'la tam bir mücadele yaşanmıştı, daha sonra Aksam ile beklenmeyen ve birden büyüyen kavganın içine girmiştik, sonra tekrar Sabah'la hukuk ve ceza davalarında mücadele ettik. Bunlar hep yılbaşına doğru patlak veriyordu; sözleşmenin uzatılmaması endişesi bu kavgalarda bizi tam anlamıyla "dövüşen insan" durumuna sokuyordu. Her mücadelede Aydın Doğan Bey ile uzun görüşmelerimiz oluyordu. Bu görüşmelerde Aydın Bey beni, Sehnaz Hanımı ve Nurcan'ı daha yakından tanıdı. Aydın Bey'in güveni ve desteği, avukatlığında hep onurla tasadığım referansım olmuştur. Daha sonra Doğan Ailesi ve Eren Güvener, Hasan Çakkalkurt.... Hepsi yaşadığım hayatın temel unsurları oldular. O yılları, olayları unutmak, sevgi ve saygı ile anmak mümkün değildir.

Üniversite mi? Giderek geride kalmıştı Yazmayı düşündüğüm kitaplar bir türlü ya-

zılamıyordu. Çevre Hukuku ve Ceza Hukuku kitapları için masaya geçmek mümkün ol-muyordu.... Avukatlık, hukuk uygulamaları bir med-cezir gibi beni içine almıştı.

Çağaloğlu giderek küçük gelmeye başlamıştı.... Genişlemek, yeni bir büroya taşınmak gerekiyordu. Böylece Gayrettepe, Yıldızposta Caddesi, Bulvar Apartmanı'nda-ki büro, sevgili Zülal'in gece gündüz çalış-maları, düşünceleri, değişiklik önerileri ile doğdu. Gayrettepe bürosunda gelişme yıllarının yoğun çalışmaları ile birlikte sevincini de birlikte yaşadık. Pek çok davayı Mehmet, Şeref ile paylaştığım gibi, rahmetli Sükrü de büroyla yakın ilişkiler içinde idi. Sükrü'nün vaktisiz kaybı, bir hicran yarısı gibi kalbimi hala kor gibi yakar.

Bu büroda on yıl kadar kaldık, sevgi, saygı ve çalışma içinde on yıl... Artık tam anlamıyla bir büroyduk ve ben "hukuku

çok severek, bu sevgiyi yanımdaki arkadaşlarıma, diğer hukukçulara aşılama-ya çalışarak" yolunda ilerliyordum. Bu arada telesekreter dönemi çok gerilerde kalmış ve cesitli sekreter denemelerinden sonra Mine Hanım'ın aramıza katılması, gece gündüz demeden çalışması bizlere güç katmıştı.

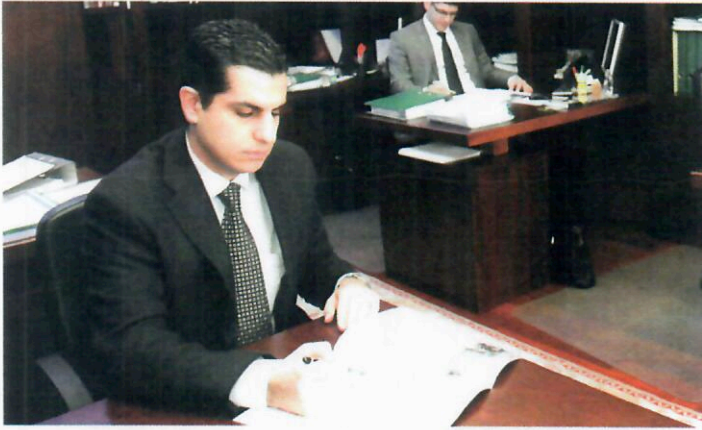
Çağaloğlu'nda başlayan Emlak Bankası - Horzum davası, İmar Bankası davaları, Cine5 ve İktisat Bankası'nın bazı ceza ihtilafları, İmpexbank, Marmara Bankası, TYT Bank, Egebank, Sümerbank davaları bir kasırga şeklinde üzerimde esmeye başlamıştı. Bu gerçekten çok zor ve yoğun yıllarda, Dilek ve Ümit büromun temel unsurları olarak bana hep yardımcı oldular, çalışmalarımı desteklediler, beni tamamladılar.

Milliyet ve Meydan'ın yanına daha sonra Posta gelmişti. Hürriyet, Doğan Medya bunları izledi. Yüzlerce dosya, teki-zip, tazminat ve ceza davaları bir çığ gibi üzerimize geliyordu. Sabah ve Aksam'ın yerini Akit, Yeni Şafak almıştı. Devrin değişmesinin göstergesiydi bunlar.... Hep çalışmak, didinmek gerekiyordu. Sehnaz Hanım ve Nurcan, insanüstü emeklerle çıgı yenmeye çalıştılar... Yendiler de....

Büyüme, ilerleme yeni gereksinimler yaratıyordu. Davalar birbirini izliyor, kadromuz genişliyor, on yıl önce bir hayal gibi gördüğüm büro küçük geliyordu. Çevremdeki kişiler daha fazlaşıyor, genç arkadaşlar stajyer ya da avukat olarak bize katılıyorlardı. Ümit'in deyişi ile

Bir duruşmada

"Bayraktar Hukuk Barosu" olmuştuk. Bir rüya gibiydi pek çok şey... Bu arada Ömer Hukuk Fakültesi'ni bitirmiş, İngiltere'de master yapıp dönmüştü. Büroya o da katılacaktı ve ikinci kuşağa geçiyorduk....

Yeni bir büroya geçmek zorunluluğunu duyunca, uzun tereddütlerden, çabımlardan sonra, Zülal'in gene büyük cabaları ile Cumhuriyet Caddesi'nde No. 38, Erk Apartmanı, D.10'a geldik, sonra aynı binada D.9'a da geçtik. Sevgili Zülal bu büroları da bir koza gibi örmüştü: Çağaloğlu'ndaki eski binadaki küçük avukatlık yazıhanesi, tam bir büro olmuştu. İçinde zaman zaman yirmiye yakın avukatın çalıştığı, diğer avukatlık büroları ile de ilişkilerin kurulduğu bir büro düzeyine erişilmişti.

Otuzbeş yıla yakın süreden bu yana çok kişilerle karşılaştım. Geniş bir yelpaze içerisindeki müvekkillerimizle, müvekkil yakınlarıyla ilişkilerimiz oldu. Bunların içinde kimileri ile ilişkilerimiz dostluk derecesinde uzun sürdü. Kimilerinde ise, sadece hukuki hizmet süresiyile sınırlı kaldı. Bunların içinde ebediyete intikali beni canevimden vuran bir kişi var ki, onu unutamayacağım. Avukatlığım ilk yıllarımdan itibaren bana destek olan, güvenen, geniş bir çevreye beni tanıtan Uğur Gümüştekin'i unutmam mümkün değil. Halen büromün duvarlarından birinde onun zor durumda kaldığı bir anda benimle ilgili yazdığı şiir asılı durmaktadır. Tıpkı insanın kendisinin gidişi, ama suretinin kalması gibi.....

1990'lı yılların sonlarında İstanbul Hukuk Fakültesi'nden ayrılıp Galatasaray Üniversitesi'ne geçtim. Bir yuvadan diğer yuvaya.... Öğrenciliğimi, asistanlığımı, öğretim üyeliğimi yaşadığım Sulhi Bey ve Sahir Bey'in yarattığı kaynakları

otuzüç yılını geçirdiğim İstanbul Hukuk Fakültesi'nden, her şeyimi borçlu olduğum Galatasaray'a gittim. Burada Duygun Ağabey ile çok olumlu işler yaptık: Fakülte Dergisi ile Fakülte tezlerinin yayını, Dönmezer-Erman-Kunter Enstitüsü ve Kitaplığı'nın kurulması, Enstitü yayınlarına başlanılması, Kaneti Kitaplığı, Aydın Doğan Salonu ve nihayet Üniversitesi Kapısı'nın (Bab-ı Sultanî) yapımı Fakülte'deki idarecilğim (Dekanlığım) zamanında gerçekleştirildi. Ceza Hukuku Kürsüsü'nü Enstitü haline getirdik. Duygun Ağabey ve Ümit ile birlikte üç kişilik Ceza Kürsüsü, dokuz öğretim üyesi ve araştırma görevlisinden oluşan bir Enstitü olmuştur. Galatasaray'dan aldıklarımı gene Galatasaray'a veriyordum.

Bu çalışmaları daha geliştirme isteği ve Galatasaraylı büyüklere de desteği ile Rektörlük secimlerine girdim. So-

nuç hüsrana. Galatasaray Üniversitesi'nin gençlerine göre ben herhalde daha eski ve tutucu idim. Sonucu, saygı ile karşıladım. Emeklilik zamanım gelince de Galatasaray'dan ayrıldım. Ayrılık gününün hüznünde Ümit'in benim için düzenlediği tören, hayatımın önemli günlerinden biridir. Şimdi söylüyorum: İnsanın yetiştirdiği kişinin böyle bir töreni gerçekleştirmesi kadar güzel ve anlamlı bir şey hayatın en büyük nimetlerindedir.

Sonraki yıllarda 11.11.2011'de başka güzel bir günle karşılaştım. Sevgili Zülal, uzun, hummalı, yorucu bir hazırlık dönemi içinde arkadaşları toplayarak, her birine makaleler hazırlatıp Ümit Hakan, Pınar, ve diğer çok sevgili ve değerli arkadaşlarımla birlikte Galatasaray Hukuk Fakültesi Armağanı'nın yayınlanmasına önayak olmuş, 11.11.2011'de yetmiş yaşımdayken yeniden Galatasaray Lisesi'nde doğdum, bu armağan başımdaki taçtı sanki.... Daha sonra Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne girdim; Fakülte beni Dekan Haluk Kabaalioğlu ve Ceza Kürsüsü'nde Yener Ünver ile üç gün süren bir bilimsel toplantı ve adima yayınlanmış bir kitapla karşıladı. Yeditepe'nin dost ortamı içinde Üniversite yaşantım devam ediyor. Mutluluk ve onur bu.

Bu arada Galatasaray topluluğuna hizmet yürütüşüne Galatasaray Eğitim Vakfı da eklenmişti. Mütevelli Heyet'teki görevim daha sonra Vakıf Yönetim Kurulu Üyeliği'ne ve zamanla Başkan Yardımcılığı'na kadar uzandı. Yoğun çalışmalarım yanında Galatasaray'a bir şeyler yapabilmenin görev ve hazzı içerisinde Vakfı'ya da zaman ayırmaya çalışıyordum.

Galatasaray'da iken çok önemli bir derneğin temelini atmıştık. İstanbul Üni-

versitesi Hukuk Fakültesi'ndeki son yıllarımda. Hocam Sahir Bey ve Erol Bey ile birlikte Ceza Hukuku Derneği'ni kurmak istemiş, ancak sonuçlandıramamıştık. Galatasaray'a geçişte konuyu Sulhi Bey'e açarak, bir grup avukat ve akademisyenle beraber Türk Ceza Hukuku Derneği'ni kurduk. Paneller, Sempozyumlar, Konferanslar, Forumlar, yirmiye yakın kitap ve dergi yayını o yıllık bir süreçte gerçekleştirdik. Sonunda İstanbul'da Dünya Ceza Hukuku Kongresi'ne yaptık ki, bu, Türkiye'mizin bilim dünyasının yüzünü ağartan bir etkinliktir. Besyüze yakın ceza hukukçusu bu Kongrede önemli sorunlar üzerinde tartışılar ve bu Kongre ile ilgili iki kitap yayınlandı.

Bu arada önemli bir yayın etkinliğini gerçekleştirdim. İstanbul Hukuk Fakültesi'nde iken, arkadaşlarla bir hukuk dergisi çıkarmayı düşünmüş, hatıta yayın kurulunu dahi oluşturmuştuk. Bu girişim sonuçlanmadı; yıllarca sonra 2005'te bu hayalimi gerçekleştirdi. Aydın Doğan Bey ile Sehnaz Hanım ve Nurcan'ın bir konuşmasında, dergi çıkarma hayali birden somutlaştı. Güncel Hukuk'un temeli böyle atıldı. Filiz Hanım ve Fikret'in olaganüstü çabaları, emekleri ile dergi bugün sekizinci yaşına girdi. Her ay Güncel Hukuk, pek çok yazı ile, Türk hukuk dünyasına sunuluyor. Böyle bir dergiyi yayımlayabilme onuru ve gücü Aydın Bey'den başlayarak, Filiz Kerestecioğlu'na, Fikret İlik'e aittir. Ben, sadece yayın kurulu ile birlikte çalışmak, dergi yönetimi ile beraber olmak sevincini yaşıyorum.

Bunları sunun için açtıklyorum, bütün bu çalışmalar, Üniversite, dersler, kitaplar, Galatasaray Eğitim Vakfı, etkinlikler, Ceza Hukuku Derneği çalışmaları, Güncel Hukuk, hep Bayraktar Hukuk Bürosu'ndaki çalışmalarımızdan, gece gündüz süren emeklerimizden, Edirne'den Gaziantep'e kadar uzanan davalar ve hukuk mücadelelerimizden kaynaklanmaktadır ve bunların hepsi, bu kaynakları sağlanan güçle gerçekleştirebilmiştir.

Bu özgün ve yaygın çalışmalar, gelişmeler, Bayraktar Hukuk Bürosu'nda, bugüne kadar çalışmış ve halen çalışmakta olan değerli, sayın ve sevgili arkadaşlarımızın iyi niyeti, içtenliği, özveri, emek ve çalışmaları ile olmuştur. Ne mutlu bana ki, böyle bir düzen kurabilmişim ve bu ortamda hukuk uygulamasını geliştirebilmişim. Bugün, 14 Aralık 2012 toplantısına gelen bütün arkadaşlarımı bu duygularla kucaklıyor ve hepsine gönülden teşekkürlerimi, sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Bir dostum olsun isterim şöyle halimden bilir
Ne sevgilim gibi gözyaşı döken
Ne de annem gibi kurban kesilir,
Bir dostum olsun isterim
Bakışlarından huzur aksın içime
Bir bakışta çevirebilsin dünyamı bir başka biçime,
Bir dostum olsun isterim şöyle halimden bilir
Anlasın anlasın bugün de dertliyimdir.
Bir şiir söylesin bana, KÖK'leri dostluğa SAL'ınmış,
Sanki benim için yazılmış bir şiir.

Uğur Gümüştekin

Köksal BAYRAKTAR

Yıllar içinde

Gayrettepe'ye geldikten sonra her hafta yaptığımız büro toplantılarından birinde, bunların daha iyi ve verimli olması yönünde ne yapılabilir şeklindeki sorular, "hukuki konuları geniş toplantılar yaparak tartışalım" şeklinde bir görüşle sonuçlanmıştır. Önceleri büroda, aramızda birkaç toplantı yaptık, ama istediğimiz pek olmadı. Bunun üzerine, "bir hukuk büyüğünü çağırıp daha geniş bir yerde toplanarak sohbet edelim", dedik. Toplantılar böyle başladı. Önceleri altı ayda bir toplanırdık, sonra bunları Aralık ayına taşıyıp yılbaşı toplantısı haline getirdik.... İlk başlarda Dedeman Otel'i ile Plaza Otel'deki toplantılar, sonraları hep Kalyon Otel'i'nde yapıldı.

Bu toplantılara katılıp bilgilerini, birikimlerini, görgü ve deneylerini bir pınardan akan su gibi bize sunan onyedili hukuk büyüğüne minnet ve şükranlarımızı sunmak isteriz. Gene, ricalarımızı kırmayarak toplantılara katılıp çağlayanlarla bize hukuk hazinelerini sunan ve aramızda olmayan Sulhi Bey'i, Osman Sunusi Bey'i, Sevgili Kardeşimiz Sükrü'yü, Fadil Bey'i rahmetle ve özlemle anmaktayız.

15.07.1999 da Av. Salih Nuri Tüzel bizimle beraber olmuştur. Üstadımızın ağzından bal damlıyordu, avukatlıktaki ilginç ve sasurtıcı rastlantıları birbirini ardına masal gibi anlatışı unutulmazdı.

Sonra **16.12.1999** da Prof. Dr. Uğur Alacakaptan gelmişti. 12 Mart ve 12 Eylül davaları inanılmaz bir üslupta anlatılıyordu: Duruşmada ne olacağı belli olan hükümden hemen sonra bir tepki olarak temyiz dilekcesinin hemen verilmesini, yargıcın Anadolu'nun bir şehrinde Savcı yerine de geçip talebini ileri sürmesini, yazdırmasını, "Adliye'den insan manzaraları" gibi ondan dinledik. Aynı şekilde, Turan Güneş'le, Bülent Nuri Esen'le mizah haline gelen 12 Mart duruşmalarını, Mamak Cezaevi anılarını gene Uğur Bey anlatmıştı.

Tabii Sulhi Bey'i çağırılmamak olmazdı. **12.05.2000** de Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer konuşmuştu. Pratinin teorisi nasıl etkilendiğini ve bunun aksi yönünü, tecil ve hazırlık hareketleri - icra başlangıcı konusundaki örneklerle Sulhi Bey anlatmıştı. Örnek insan, tecrübelerini, avukatlık hayatını, çalışmalarını, hep devleti üstün tutmanın erdemini doyulmaz sohbeti ile anlatmıştı.

Nihayet **21.12.2000** de Em. Ağır Ceza Başkanı Osman Sunusi Öztemi'ri ve Av. Dr. Şükrü Alpaslan'ı dinlemiştik. Osman Sunusi Bey, o güzel Güneydoğu lehçesi ile kürsü anılarını dile getirmişti.

O gün aklıma gelen bir nitelemeyi kullanarak Sükrü'ye sözü verdim: "İçimden Biri". Her gün özlemimi hep duyduğum Sevgili Sükrü, Öcalan'ın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ndeki davasını anlatmıştı, sözlerine dua mirıldanarak başlamasını, heyecanlarını dile getirmişti. Bugün, o toplantıyı ve Sükrü'yü gözlerim hep yaşararak hatırlarım.... Ah! gecici hayat....

12.10.2001 de Prof. Dr. Duygun Yarsuvat bizlerle beraberdi. Teori ve pratiği ustaca birleştirebilmiş insan. Bilgili, şakacı, gereğinde kavgacı, hep hukuka giden doğru yolda.... Oniki Ekim'de, önce İstanbul Üniversitesi Ceza Hukuku Enstitüsü'ndeki hatıralar, sonra Yarsuvat Hukuk Bürosu, önemli davalar, Galatasaray Hukuk bir sinema seridi gibi geçti önümüzden....

İçimden Geldiği Gibi

Zaman su gibi akıp geçti
Derler ya insanlar
Bir şeylerden söz etmeye başlarken
Bizim de buna hakkımız var mı
Bilmiyorum.
Dile kolay kırk yılın tanıkları
Arkamızda dizilmiş fısıldaşıp
Anlatıyorlar birbirlerine bizim
öykülerimizi.
Havuzlu bahçesinde Fakültenin
Toplanırlardı Onlar öbek öbek
Yüreklere gümbür gümbür atardı
Kim doğru yazdı falan filan soruyu
Kim sözlüye girecek cellatların
önlünde
Diyerek.
O günlerde tanıdım ben O adamı
Yemyeşil güler her zaman
Dinler tarihi tamamlamasaydı
devrini
Peygamberlik mertebesi olurdu yeri.
O'nun verdiği kitapları okurdum
Ne de güzel çizirdi en önemli yerleri
Kader bizi buluşturdu daha sonra
Cezaclar bölüğünde bir zaman.
Birer keskin kılıcı buranın Hocaları
Dur durak yok çalışmak var yalnızca

Düşünürüm de bazen
Bu kadife kadar yumuşak, sevecen
İnsan adam insandan öte
Ne yapar bu alemin içinde
Hiç bağdaşır mı cezaıyla O'nun adı.
Demek ki kader dedikleri
Yazar bazı sonuçları gereği
düşünüldü diyerek
Değiştirir çehresini bir yerlerin
Kök saldırır o yerlerde hoşgörülüyle
sevgiye
Çok da doğru yaparak.
Gel zaman git zaman günlerden bir
gün
Melekler gönderdiler bir bade adı
Zühal
İçsiner Onlar elele göz göze
Mutlu olsunlar mutluluk saçınlar
Etrafa diyerek.
İnce ve zarif ve güzel melekler
Size bir sır vereceğim
Eğilin fısıldıyorum kulaklarınıza.
Onlar kök saldılar tam istediğiniz gibi
İçiyorlar her anını yaşamın
Bir güzel Zühal tadında
Hep birlikte Özden'le ve Ömer'le
Esenlikle sağlıklı mutlulukla.....

Erdener Yurtcan

sü'ndeki hatıralar, sonra Yarsuvat Hukuk Bürosu, önemli davalar, Galatasaray Hukuk bir sinema seridi gibi geçti önümüzden....

27.12.2002 de Prof. Dr. Erdener Yurtcan gelmişti. Üniversitedeki kürsü arkadaşım, bütün aşamaları birlikte yaşadığımız, geçtiğimiz Erdener, avukatlığın ne olduğunu, nasıl yapılması gerektiğini, çalışmalarını o tok sesi ve kesin üslubu ile belirttikten sonra, alabildiğine duygu dolu bir şiirle sözlerini bitirmişti. Sasırmıştık hepimiz, tıpkı Fellini'nin Amarcord filmindeki son sahne gibi... Kocaman bir gemi dostluk, arkadaşlık sevgiyi getiriyordu. Bakın, öyle değil mi?

19.12.2003'te Prof. Dr. Teoman Aktınal konuşmıştı. Teoman da tıpkı Erdener gibi. Fakülte'de her olayı, işgalleri, hocalarla iyi ve kötü günlerinizi paylaştığım arkadaşım. Ayrıca 1962'den itibaren öğrencilikteki, TMGT'deki çalışmalarını birlikte yürüttüğüm aziz arkadaşım. O gün hep bunları anımsadık. Teoman o günlerde yayınlanan Ergun Göknel'in kitabından bölümler okuyarak bir çeşit ders vermişti. "Cezaevinde mahkumu ziyaret etmenin önemi" bence o günkü önemli öğüttü.

Prof. Dr. Fadlullah Cerrahoğlu, **17.12.2004** günü, o iyimsen, damıtılmış bilgi ve birikimi ile bizlerle beraberdi. STFA ile ilişkileri, avukatlığa baslama yılları, arkadaşları, Akademi'deki hatıraları ile hepimize hayatın güzel yönlerini, olması gereken davranış biçimlerini göstermişti.

toplantılarımız

23.12.2005'te ben konuştum. Bunda sevgili arkadaşım Av. Vehbi Kahveci'nin büyük etkisi olmuştu. Hep, "Hocam siz bir gün konuşmalısınız", demişti. İşte 2005'te bunu yaptı. O yıl Üniversite'de dekanlığa başlayıp yeniden tam gün statüsüne döndüğüm için avukatlıktan ayrılmam nedeniyle konuşmanın uygun olacağını düşünmüştüm. Şeref'le girdiğim son duruşmadaki suskunluğumu, Şeref'in canlılığını konu ederek Babamın dış çerkerken elinin acıması nedeniyle meslekten ayrılmasını konu etmişim. Ve sonra öğütler vermişim, bıkmadan, usanmadan tekrarladığım öğütleri.... Bir çeşit Allahasmarladık niteliğinde idi o sözler... Ancak öyle olmadı, dekanlıktan sonra devam etti gene avukatlık hayatım.....

27.12.2006'da Av. Fadıl Altop bizimle beraberdi. Selahattin Sulhi Tekinay'ın yakın arkadaşı, Atilla'nın babası, hukuk dünyasının yıldızlarından Fadıl Bey. İstanbul Erkek Lisesi'ndeki yıllarım anlatırken, hep çocukluğumun Çağaloğlu'nu bana hatırlatan, bir matbaa çalışanı olduğu günleri yadederken eski Bab-ı Ali'yi canlandıran İstanbul Beyefendisi üstadımız..... O gün İstanbul Barosu'ndaki mücadelelerini, hukuk hayatını ne kadar da canlı anlatmıştı.

12.12.2007'de Av. Hüsamettin Cindoruk'la beraberdik. Tabii Yassıada duruşmaları, Menderes'in avukatlığı bütün canlılığı ile anlatılmıştı. Hukuk ve si-

yasetin içiçeliği o günün ana konusu ve ders idi.

19.12.2008'de Av. Turgut Kazan gelmişti. Heyecanları, kavgaları, mücadeleleri, hukuku bayrak gibi taşıyışı ile bizlerle beraberdi. İstanbul Barosu'nun unutulmaz başkanı, 12 Mart ve 12 Eylül davaları ile Barış davasının öykülerini bizlere getirmişti.

23.12.2009'da Prof. Dr. Aysel Celikel toplantının konuğu idi. O günler, Türkan Hanım'ın acılı ve acıklı günlerini, ÇYDD'ne yapılan insafsız ve haksız saldırıları yaşıyorduk. Aysel Hanım, birkaç yakın arkadaşı ile gelmişti. Hukuk, topluma yararlılık, topluma ve gençlere hizmet, bizim için, o gün bir ışık gibi önümüze serilmişti.

23.12.2010 günü Av. Kemal Kumkumoglu ile Doç. Dr. Ümit Kocasakal aramızda idi. Ceza davalarının efsane hukukçu-su Kemal Ağabey, Karadeniz lehçesi ile harmanlanmış gırtlaktan gelen Türkçesi ile "o Lenin bu Lenin değil...."ı bir mizah öyküsü gibi anlatmıştı. Ama Ağır Ceza Reisi Naci Bey'e karşı çıkışı. İstanbul 6. DGM'de başkana karşı koyuşu ile birlikte avukatın dik durabilme özelliğini Kemal Ağabey hepimize o gün bir kere daha anlatmıştı.

Aynı gün gene "İçimizden biri" Ümit. İstanbul Barosu Başkanlığı'nı bir sözün, bayram gibi toplantımıza getirdi. Galatasaray Kulübü'ne başkan olan kişilerin seçim geceleri ilk önce Galatasaray Derneği'ne gelişleri gibi, Ümit de Baro Başkanlığı'ndan sonra Bayraktar Hukuk Bürosu'na gelmişti. Ne kadar mutlu ve onurlu idim.... Öğrenciliğinden itibaren tanıdığım, Çağaloğlu'nda kitaplığımla birlikte düzenlediğim, Elmadağ'daki büromu dosyaları, kitapları birlikte taşıdığım, Cengelköy'deki küçük pencerenin Boğaziçi Kanunu'na aykırı olamayacağını kahkahalarla anlattığımız, "streç"e giren Galatasaraylı müstahdemi alayla hatırla-

dığımız hukukçu ve değerli meslektaşım, genç, tatlı sözlü, keskin zekalı yurtsever arkadaşım, bugün İstanbul avukatlarını temsil ediyordu. Bayraktar Hukuk Bürosu'nun onur simgelerinden biri olan değerli Ümit, o gün, içimizden herhangi birinin de aynı düzeyde olduğunu göstermişti. **23.12.2010** toplantısı, tam bir bayramdı hepimiz için....

22.12.2011'de Prof. Dr. Ergun Özsunay ile beraberdik. 1962'den beri hocam olan, asistanlığımdan itibaren hep yanımdaki, sevinçli ve acılı günleri birlikte yaşadığımız üstün insan.... Ergun Ağabey, o gün, genç hukukçu arkadaşlarıma, hukukun sınır aşan boyutlarını, olanaklarını anlattı.

Ve iste **14.12.2012**.... Aybay Hukuk Bürosu'nun temel kişilerinden Prof. Dr. Rona Aybay bizlerle beraber.... İstanbul Hukuk Fakültesi'ndeki Kamu Hukuku asistanımız, sonraki yıllarda Baro toplantılarında beni hep destekleyen sevgili ağabeyim ve eserleri ile hep hocam olan Rona Bey, bizlerle beraber olacak. Ne mutlu bize ki, böyle bir günü birlikte yaşayabiliyoruz.

Toplantılarımızın öyküsü bunlar... Hukukumuzda yer etmiş, eserler bırakmış kişileri tanımak; Onlarla sohbet edilemek, onların bıraktıklarından bir şeyler öğrenebilmek.... Galiba hayatımızın temel taşlarından biri öğrenmek ve öğrenilenleri uygulayabilmek....

Hakan Mehmet,
Seref..... ilk tic stajyer

Genç hukukçulara dair

Üniversitede yapamadığımı avukatlıkta basardım. Pek çok hukukçu yanımda staj yaptı ve hayata avukat olarak atıldı. Bunun tam anlamı ile gururu içindeyim.

Üniversitede, İstanbul Hukuk Fakültesi'nde, kürsü içi yığın disiplin nedeniyle, başarılı bir öğrenciyi alıp asistanlığımı yaptırılmamış ve onun ilerlediği yıllarını görememistim.....

Ancak Galatasaray'da iken, öncelikle Ümit'in yetişmesinde hep yanında bulundum, pek çok aşamalarda, yüksek lisans ve doktora tezlerinde ona yardımcı olmaya çalıştım. Sonra docentliğinde, büyük sevinçle yanımda yer aldım. Daha sonra Pınar, Eylem, Gülşah ve Güçlü'ye bilgi ve birikimlerimi aktardım. Hepsi benim öğrencimdir demenin

mutluluğunu Galatasaray'dan itibaren yaşamaya başladım.

Bugün bakıyorum da, yetmiş yakın avukat, yanımda staj yaparak hayata atılmış.... Ayrıca, son yıllarda, Hukuk Fakülteleri öğrencilerinin çok ragbet ettikleri yaz stajı çerçevesinde otuz yakın öğrenci büromda staj yaparak öğrenimlerine devam etmiş....

Altı aylık ya da bir aylık staj döneminde kendilerine öğrettiğim bilgilerle, verdiğim öğütlerle, anlattığım hukuk ve dava öyküleriyle bugün yüze yakın hukukçu avukatlık yapıyor ya da öğrenimlerini devam ettiriyorlar. Yanımda yetişen avukatlardan, hukukçulardan bir kısmı Üniversitede öğretim üyesi, doktor, araştırma görevlisi; bir kısmı yurt dışında öğretim üyesi, master öğrencisi; büyük bir kısmı da uygulama içinde önemli ve değerli birer avukat....

Ümit dördüncü stajyer

Aradan yirmibeş yıl
geçtikten sonra Hakan,
Mehmet, Şeref

Bütün arkadaşlara kendi özelliklerimi vermeye çalıştım: Öğrenmek, çalışmak, doğruyu bulmak, alçak gönüllü olmak, insana saygı ve sevgi duymak, içten olmak, dünyaya temiz kalple bakmak, insanı olduğu gibi kabul etmek ve nihayet hayatı bütün yönleriyle sevmek. Hep bunları aşılamaaya çalıştım arkadaşlara. Çok büyük bir kısmı bu özellikleri benimsediler, bugün çoğu ile beraberiz ve kimi davalarda, hukuk mücadelelerimizde el ele ve zaman zaman da karşı karşıyayız.

Kimileri ise bunları yeterli bulmadılar, ayrıldılar, bunların sayısı az da olsa, benim dünyamdan ayrılmaları bana üzüntü verdi.

Her stajyerime büroya ayak attıkları günden başlayarak, hep, çok okumalarını, ceza hukuku ile ilgili roman, hikaye, şiir kitaplarını ve tabii hukuk eserlerini, mahkeme kararlarını okumalarını öğütledim. Çoğu bu sözlerimi tutarak, bilgi birikimlerini genişletti.

Doğaldır ki, yüze yakın stajyerimi tek tek sıralamam ve onları övebilmem mümkün değil. Ancak Hakan'ı, Mehmet'i, Şeref'i, Ümit'i, Dilek'i burada belirtmek isterim. Onlar, benim zayıflığımı, avukatlıktaki merdivenleri nasıl çıktığımı, nasıl sendelediğimi ve nasıl kalktığımı, acemiliklerimi gördüler. Onlarla beraber büyüdüm.

Şimdi hep beraberiz, bu genç hukukçuların hepsinin daha da gelişmelerini, büyümelerini, ünlü hukukçular, öğretim üyeleri, avukatlar olmalarını candan dilemekteyim. Daha geliştiğiniz, büyüdüğünüz, hukuk dünyasına katkılarda bulunduğunuz nice yıllara ulaşma dileğimle...

Ve genç kuşak

DÜNDEN BUGÜNE

Hukukçu Olmanın Başkaldığı

Istanbul Hukuk Fakültesi'nde Medeni Hukuk derslerini, bir söylev gibi veren hocamız Prof. Dr. Selahattin Sulhi Tekinay bir derste **Rudolf Von Jhering**'in "Hukuk Uğrunda Savaş" kitabını okumamız için öğütlemisti. Öğrenciliğimde bunu hemen almış ve okumuştum. Özellikle avukatlıkta, baskalarının hak ve özgürlüğünü omuzlarımda duyduğumda hep hukuk uğruna savaştımın erdemi gelir aklıma. Bakın ne diyor Jhering:

"...Hukukun güttüğü gaye suluttur. Mücadele ona erismek için bir vasıttır. Hukuk, haksızlığın -dünya boyunca sürececek olan- saldırılarına uğradıkça, mücadeleden kurtulamayacaktır. Hukukun hayatı, bir mücadeledir..."¹

"...Hukuk için mücadele herkesin kendisine karşı olan vazifesidir. Varlığının korunması, bütün canlı yaratıkların en yüksek bir kanundur. Ve bu kanun, her yaratıkta varlığını koruma güdümü şeklinde kendini gösterir. Bununla beraber, insanın yalnız fizik hayatı değil, bir de manevi hayatı vardır ki, hukukun müdafaası, bunun şartıdır. Kişi, manevi varlığının şartını korur ve onu kendi hukuku sırasına sokar..."²

"...Hukuk, şahsın manevi varlığının şartıdır. Hukukun müdafaası, şahsın manevi varlığının korunmasını teşkil eder. Hukuk hissini uğradığı tecavüze karşı gösterilen karşı koyma hareketinin şiddeti, o hissini sağlamlık derecesinin mihenk tasidir..."³

"...Hukukun savunulması, cemiyete karşı bir vazifedir..."⁴

"...Mücadele, hukukun sonsuz bir emegidir. Emeksiz mülkiyet olmadığı gibi, mücadelesiz de hukuk olmaz. (Almanın teziyle ekmeğini kazanacaksın) vecizesine, (hukuku, mücadelede bulacaksın) sözü ne güzel uyuyor. Hukuk, mücadeleden vazgeçtiği zaman, kendi kendinden vazgeçmiş olur..."⁵

Son yıllarda 1950'li yılların hukuk dünyasının ünlü kişisi **Volf Cernis**'in kitabını, yakın bir akrabam Av. Gültekin Yesilyurt bana tanıtmıştı. Avukatlığın

apayrı bir meslek olduğunu Cernis şöyle anlatıyor:

"...Bu kitabın müellifine de bu muazzam sahnede kendi çapında avukat rolü oynamak düştü. O, hakiki hayattaki bu rolüne inandı, onu sevdi ve candan benimsedi. Kendini mesleğine vakfeden her sanatkar gibi, içinden gelen duygularla bazen büyük ıstıraplar çekti, uykusuz geceler geçirdi, bazen da hazdan göklere uctu. Haklı bir davadaki bütün didinmelerine rağmen yenilgiye uğradığı vakit, dünya ona zından kesildi, ümitsiz

görünen çetin ve yıpratıcı bir mücadele, başarı ile sonuçlandı. Zaman, bu zafere yardımının dokunmuş olduğu düşüncesi onu mesrur etti. Gün oldu, teessür ve yesten gözyaşlarını zor zaptetti, gün oldu, bu fani dünyada da ilahi bir adaletin varlığına iman eyledi. O, bu heyecan içinde, günlerin birbirini nasıl kovalayıp yılların yıldırım hızıyla nasıl geçmiş olduğunun farkına bile varmadı. Müvekkilleri için değil, fakat mesleğinin aşkı için yaşadı. Gençlikte ne hayaller kurmamıştı ki... İnsanları seviyordu, onlar tarafından da elbette sevilcekti. Tatbikat hayatı ona, tatlı

hayal ile acı gerçeği ayırd etmeyi öğretti, birçok insanların hakiki çehresini tanıttı, çoğundan nefret etti, bazılarını ise sevdi; haksızlığa da, hayal kırıklığına da uğradı; çekememezliğin her türlü ile karşılaştı; buna rağmen hukuk ülkesine bağlılığı sarsılmadı, meslek aşkı sönmeydi; az, fakat öz dostlarından daima takdir ve teşvik görmüş olmasının bunda payı büyüktü. Ne var ki, mesela Roma İmparatorluğu devrinde olduğu gibi, avukatlığın en şerefli bir meslek sayıldığı bir devirde dünyaya gelmemiş olduğuna hayıflandı..."⁶

"...Avukatlığı rahat ve güllük güllüştanlık bir meslek olarak farzedendenler, çok yanılırlar. Avukat, umumi kültürü, hitabet kudreti, insanlarla olan fazla müna-sebetleri dolayısıyla şahsiyeti gelişen bir insan olduğu için hemen hemen bütün cemiyetlerde, kendisine gıpta, hatta açık söyleyelim, hasete bakılan bir insandır. Hayatının en güzel senelerini uğruna vakfeylediği mesleğinde muvaffak olmak için didinip duran avukat, kaderin ne acı bir cilvesidir ki, başta kendisine hizmet ettiği müvekkil gelmek üzere, hiç kimsesiz yaranamaz. Bu bakımdan avukatın çilesinden bahsetmek, hiç de yersiz olmaz. Nitekim her memlekette güzide bir sınıf teşkil eden avukatlara bazen iyi nazarla bakılmamasının amilleri arasında, yukarıda işaret ettiğim haset duyguları ehemmiyetli bir rol oynamaktadır..."⁷

- 1- İyi bir avukat, dürüsttür.
- 2- İyi bir avukat, titizdir.
- 3- İyi bir avukat, uyanık ve yaratıcıdır.
- 4- İyi bir avukat, iyi bir hatiptir.
- 5- İyi bir avukat, sebatkardır."⁸

İçinde yer aldığımız meslek bu. Bununla hak ve özgürlüğün üstünlüğüne olan saygımızla ve bu bilinçle hareket ediyoruz. Hep ama hep hukuk kuralları içinde savaşmak ve insana yardımcı olmak. **Behçet Necatigil**'in şu şiiri bana hep insana ulaşabilmeyi, insan özgürlüğüne giden köprüde olabilmeyi anlatır.

Ve şairler boyuna kimlere yazarlar? Yıkılmış köprülerin başında Ürkümüş boşluktan biri inliyorsa Ve şairler onlara geldimlere yazarlar... İşte hukukçular ve avukatlar, ceza hukukunun karanlığı önünde korku dolu günler yaşayan insana yardımcı olan kişilerdir. İçinde yaşadığımız ortam bu nedenle kutsaldır.